

Proposta per a la resposta de la FOLC a la consulta pública sobre la futura llei de l'audiovisual de Catalunya

Des de la Federació d'organitzacions per la llengua catalana, FOLC, fem la nostra aportació a la consulta pública prèvia a l'elaboració de l'avantprojecte de modificació de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya. Aportació que centrem en el segon punt dels objectius assenyalats a la llei: «propostes en relació a la millora de l'eficàcia dels mitjans disponibles per a impulsar el consum de continguts audiovisuals en llengua catalana o aranesa, tant en la televisió convencional com en les plataformes de televisió a demanda, els serveis d'intercanvis de vídeos a través de plataforma i els serveis de mitjans socials».

Promoció i foment de l'obra audiovisual en català

L'actual llei de l'audiovisual assenyalava al seu article 111 que el Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a la potenciació de la producció audiovisual catalana. Entenem que tot i que aquesta potenciació fa referència al conjunt de l'activitat de la nostra indústria audiovisual, aquesta hauria de prioritzar les obres en versió original catalana, siguin del gènere o format que siguin, tenint en compte totes les finestres o plataformes de difusió, emissió o exhibició dels continguts audiovisuals (plataformes de compartició de vídeos o de vídeos a demanda, televisions, xarxes socials...).

La llei del 2005 contenia un capítol sencer (el VIII) dedicat al foment i protecció del sector audiovisual, que va quedar derogat per l'aprovació de la Llei 20/2010 del Cinema. Aquesta llei estableix una sèrie de fons de foment -a la producció, a la distribució, a l'exhibició i a la difusió i promoció- així com la implementació d'un acord marc per al foment de la indústria cinematogràfica i audiovisual de Catalunya (article 6) i també la creació d'una xarxa concertada de pantalles cinematogràfiques de Catalunya (article 24) que no han estat desplegats ni en decrets ni en reglaments posteriors. Entenem que davant la dècada llarga que porta la llei del Cinema sense desplegar-se, seria oportú reincorporar les mesures de foment a la futura llei de l'audiovisual i que tots aquests fons i el mateix acord marc pendent entre el sector públic -concretament l'ICEC, l'ICF i la CCMA- i el conjunt de sectors privats de la indústria audiovisual catalana, situés la producció, distribució, exhibició, emissió, difusió, foment i promoció de les obres en versió original catalana com un objectiu prioritari. **El finançament directe o indirecte de la Generalitat a la producció audiovisual hauria d'estar destinat, de forma prioritària, a obres en versió original catalana o, si més no, que comptin des de l'inici de la seva explotació amb versió en català**, a més de la versió original corresponent a una altra llengua, sigui l'anglès, el castellà, el francès o qualsevol altre idioma.

Així mateix, entenem que l'aplicació de les quotes de **doblatge i subtitulació** establertes a l'article 18 de la llei del cinema, que van ser rebaixades sí però també avalades pel Tribunal Constitucional, afavoririen no només la normalització de l'oferta en català a les sales de cinema, sinó a tota la resta de finestres de difusió. Unes finestres majoritàriament vinculades als serveis de comunicació audiovisual. Les noves pel·lícules, produïdes en altres llengües, ja estarien doblades al català per a la seva primera pantalla d'explotació, que continua sent la sala de cinema en la majoria de casos. En aquest sentit, davant de la manca de desplegament normatiu d'aquest article, proposem que sigui

actualitzat (les còpies fotoquímiques han deixat d'existir en les noves produccions) adaptat a la Sentència 89/2017 del TC i incorporat al text d'aquesta futura llei.

Caldria anar més enllà del que preveu ara l'article 126 sobre la **promoció de l'espai audiovisual català**, limitat a la signatura de convenis entre els governs del nostre àmbit lingüístic. S'hauria de contemplar tant el desenvolupament -en volum i en noves línies d'actuació- de les actuals col·laboracions entre les tres corporacions públiques audiovisuals, com altres estratègies que, des de Catalunya, facin créixer i desenvolupar aquest espai audiovisual en català arreu dels Països Catalans.

Pel que fa a les missions de servei públic audiovisual de la Generalitat de Catalunya, assenyalades a l'article 26 de llei de l'audiovisual, considerem que l'objectiu de «la promoció, el coneixement i la difusió de la llengua i cultura catalanes», caldria que la seva actualització incorporés **l'oferta de continguts en català a nens i joves com una prioritat de la CCMA**, tant pel que fa a les seves emissions televisives, els seus portals i serveis web i la seva presència a les xarxes socials.

Així mateix, un altre de les missions de la CCMA (article 26.3) com és «la contribució al desenvolupament de les indústries audiovisuals catalanes, especialment les audiovisuals», vinculada entre d'altres qüestions a les seves obligacions de finançament anticipat a la producció audiovisual europea (article 121), hauria d'actualitzar-se en la nova llei fent de la producció de llargmetratges, sèries, documentals i continguts d'animació en versió original catalana una prioritat de la seva actuació. **La CCMA ha de destinar el conjunt de les seves inversions a produccions en català.**

En aquesta mateixa línia seria oportú incorporar a la llei un paquet de **mesures de foment per a la creació i difusió de continguts en català a les xarxes socials**, pensades especialment per a joves creadors (*youtubers, instagramers, streamers...*).

Les modernes mirades del món audiovisual inclouen els videojocs -entre ells els eSports- dins el seu marc conceptual. De fet, molts organismes de suport a les indústries audiovisuals, com el mateix ICEC a Catalunya o el CNC francès, tenen línies i programes específics de suport als videojocs. Entenem que aquesta qüestió hauria de ser incorporada a la futura llei, ja que cap legislació catalana dels àmbits de la comunicació i la cultura, com per exemple la llei del cinema, no els té en compte. Els videojocs formaran part del catàleg de continguts de les plataformes en línia regulades a la Directiva europea de Serveis de Comunicació Audiovisual i que ja disposen de canals temàtics. També seria oportú incorporar aquest sector a llei, i concretament el **foment de la producció de videojocs en català**, comptin o no amb d'altres versions lingüístiques.

Respecte als **mitjans privats** de comunicació regulats per l'actual llei de l'audiovisual (articles 48 i 53) caldria sumar a la seva obligació de «fomentar la llengua i cultura catalanes» la condició que **la llengua normalment emprada per aquests mitjans sigui el català.**

Presència del català als serveis de comunicació audiovisual que no depenen d'autorització o llicència de la Generalitat de Catalunya

Amb independència de quines quotes, percentatges o garanties sobre la producció i oferta de continguts en català als serveis de comunicació audiovisuals (plataformes en línia, televisions de cobertura estatal...) acabin fixant-se a la futura llei estatal de l'audiovisual, la llei catalana hauria

d'incorporar mecanismes de seguiment i control del seu acompliment i desplegar al màxim tot allò previst a la Llei 22/2010 de consum de Catalunya pel que fa a la defensa dels drets lingüístics de les persones consumidores.

Entenem que la llei catalana hauria d'**establir uns mecanismes de seguiment i control de l'acompliment de les garanties lingüístiques que quedin establertes a la legislació estatal**, encara que cap organisme de la Generalitat acabi tenint competències sancionadores. Unes funcions que podria exercir el CAC, amb la reforma corresponent de la Llei 2/2000 del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que es podria substanciar amb un article específic d'aquesta futura legislació.

Pel que fa a la defensa dels drets lingüístics de la ciutadania, en tant que consumidora dels serveis de comunicació audiovisual, entenem que caldria desplegar allò que preveu l'article 128.1 de la llei de consum, quan assenyala el dret a rebre en català «les informacions necessàries per a l'ús i maneig adequat de bens i serveis». Respecte això, entenem que aquest article permetria **regular que les interfícies de comunicació d'aquests serveis, com els menús, els portals web i les aplicacions per a televisions connectades, mòbils i tauletes haurien de comptar amb una versió idiomàtica en català**. Un desplegament normatiu que podria ser incorporat a la nova llei.

Educació audiovisual i nous públics per a les produccions en català

Tant a l'actual llei de l'audiovisual (articles 111.e i 124) com a la Llei 12/2009 d'Educació de Catalunya (articles 21.2.h, 58.2.b i 50.2.b) i a la Llei del Cinema (article 45) assenyalen que **l'educació en l'audiovisual** ha de formar part del sistema educatiu del país. Aquesta darrera llei detalla que aquesta difusió de la cultura audiovisual ha de ser implementada a partir de l'acord entre l'ICEC, el Departament d'Educació i el sector audiovisual del país, i que aquesta educació ha de tenir, entre d'altres objectius «la creació de nous públics» i «la promoció del coneixement de les obres en versió original catalana». Un acord que, passats onze anys de l'aprovació d'aquesta llei encara no existeix.

Tot i que tres lleis aprovades pel Parlament de Catalunya assenyalen que el sistema educatiu del país hauria d'incorporar a la programació dels seus continguts formatius l'educació en l'audiovisual (fins i tot la llei d'Educació la situa dins de les «competències bàsiques») aquesta no forma part de encara de les matèries formatives de les etapes de l'educació obligatòria.

Entenem que aquesta futura llei de l'audiovisual hauria de servir per establir normativament i de manera definitiva que aquests continguts entrin dins el nostre sistema educatiu, amb l'objectiu de fer conèixer primer i promoure després les obres audiovisuals en català, ja siguin doblades o de versió original en català. Per tant, que **els continguts audiovisuals utilitzats a les escoles i instituts, i les projeccions en sales de cinema vinculades a aquesta matèria o assignatura, hauran de ser obres doblades o subtítolades al català o produccions originals en llengua catalana**, que és la llengua vehicular del nostre sistema educatiu.